

Til
Havseksjonen
P.B.8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Fra
NOAH – for dyres rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
support@dyrsrettigheter.no

Sak – 19/1751

30.09.2019

Innspill til forvaltningsplan for havområdene 2020

Naturmangfoldet er sårbart og i de aktuelle områdene er det mange ansvarsarter som vi har et internasjonalt ansvar for. Disse artene må beskyttes mot trusler slik som oljesøl, klimaendringer og næringsaktivitet. Skipstrafikk, petroleumsaktivitet og leteaktivitet forstyrrer vilt dyreliv. På bakgrunn av dette bør forvaltningsplanen ikke legge til rette for mer oljeboring.

I Naturpanelets rapport 2019 står det at alle marine økosystemer fra kystområder til de dype havene blir påvirket av oss, og at kystnaturen ødelegges raskere og i større omgang enn noen annen naturtype. I Norskehavet og Barentshavet er det mindre havis pga. høyere temperaturer, som går utover isavhengige arter – pattedyr, fugler, fisker. Det går også ut over flere arters næringsgrunnlag i form av plankton.

Menneskelig aktivitet som økt støynivå i havene kan forstyrre dyrenes akustiske kommunikasjon og gjøre det vanskeligere for dem å finne og fange næring og å orientere seg.

I vurdering av fiskeriaktivitet er det lite fokus på dyrevelferdsmessige konsekvenser. Fisker utsettes for både smerte, stress og frykt, men anses og behandles fortsatt i liten grad som levende dyr, men som tonn med biomasse. Bifangst av sjøfugl og sjøpattedyr som et resultat av fiske er også et problem NOAH ser alvorlig på. Sjøfuglbestandene er i nedgang og bestandstatusen på de såkalte ikke-kommersielle fiskebestandene er usikker. Det er fremdeles mange sårbare og truede arter og nasjonale ansvarsarter som ikke lever på et livskraftig nivå i Nordsjøen og Skagerak.

I tilknytning til aktivitet i havområdene, vil NOAH også nevne selfangst og hvalfangst. Norge er det eneste landet i verden som både driver med sel- og hvalfangst. Hvalfangst drives fortsatt på tvers av internasjonale miljøavtaler, og med en betydelig belastning på dyrene i form av smerte og frykt. Videre er det i stor grad drektige hunner som fanges. Det er stor motstand verden over mot denne fangsten, og land som gjør sitt beste for å bevare og tilrettelegge for dyrene i sydlige strøk, opplever at dyrene blir slaktet for tradisjon og kjøtt når de kommer til Norge. NOAH ser det som nødvendig at man nå revurderer denne aktiviteten, og i det minste avskaffer subsidier tilknyttet salg av hvalprodukter. Når det gjelder selfangst, ble klappmyss-selen utsatt for fangst helt til den nådde rødlistestatus i 2007/2008, og den er nå sterkt truet. Selv om ICES anbefalte null-kvote fra 2005,

fortsatte Norge fangst ytterligere noen år. Per i dag fortsetter fangst på grønlandssel – til tross for at man vet at isavhengige arter, herunder seler, er særlig utsatt for klimaendringene – og at man, ut i fra klappmyssens eksempel, åpenbart ikke nødvendigvis er i stand til å se faresignaler i tide. Norske myndigheter hevdet, helt opp til fangststopp av klappmyssen at «bestanden er økende», noe den tydeligvis ikke var. Det er betydelige dyrevelferdsmessige problemer ved fangsten, som også Fiskeridirektoratet påpekte i sitt forsøk på å revidere reglene i 2010. NOAH vil på dette grunnlag oppfordre til at fangsten avvikles, og at man i det minste ikke lenger brukes skattepenger på å fortsette fangsten, slik det gjøres per i dag.

NOAH vil også understreke at det ikke kun er arter som allerede er truet man må ta hensyn til: FNs Naturpanel peker på den kritiske situasjonen for ville arter – både på land og i havet. Mennesker er ansvarlige for tap av 83% av alle ville dyr.¹ 15 000 forskere publiserte i 2017 en appell i vitenskapsmagasinet Bioscience, hvor de uttrykker bekymring for “defaunation” – den drastiske reduksjonen i antall ville dyr generelt, ikke bare truede arter.² En nyere samlestudie (2019) i «Nature Research» som undersøkte over 10 000 vanlige arters tilpasningsevne til klimaendringene, fant at ingen av artene kunne klassifiseres som trygge. Selv vanlige arter vil kunne trues av klimaendringene fordi dyrenes tilpasningsmekanismer ikke er raske nok for endringene som nå skjer i miljøet.³

NOAH mener at en sørlig definisjon på iskantsonen bør være 0,5 % isfrekvens for å avgrense SVO iskantsonen. NOAH mener også at denne sonen direkte bør begrense næringsaktivitet. Iskantsonen er svært viktig for en rekke arter og biologiske prosesser, og truede fuglearter og sjøpattedyr oppholder seg også sør for isen. Truslene mot dyrelivet er mange, og næringsaktivitet som går direkte på uttak av dyrelivet bør sterkt begrenses.

Karoline Måseide Thomassen
Biolog og fagmedarbeider
NOAH – for dyrs rettigheter

¹ <https://www.theguardian.com/environment/2018/may/21/human-race-just-001-of-all-life-but-has-destroyed-over-80-of-wild-mammals-study>

² <https://academic.oup.com/bioscience/article/67/12/1026/4605229>

³ <https://www.nature.com/articles/s41467-019-10924-4>